Uitgangspuntennotitie 'integrale aanpak arbeidsmigranten'

Basis voor het formuleren van uitgangspunten

De gemeenschappelijke basis voor het formuleren van uitgangspunten voor het voeren van integraal beleid wordt gevormd door de volgende drie vaststellingen:

1. *Het borgen van een sociaal-veilige woonomgeving voor alle inwoners, inclusief arbeidsmigranten, staat voorop.*
2. *Het college erkent dat arbeidsmigratie een structureel fenomeen is dat een rol speelt in de economische ontwikkeling van de regio.*
   Juist als stad die enkele generaties geleden tot bloei kwam mede dankzij arbeidsmigranten die zich hier vestigden en integreerden, kan de komst van mensen die hier lange tijd blijven, de taal leren, en in een blijvende economische behoefte voorzien van grote toegevoegde waarde zijn. Arbeidsmigratie voor de (zeer) korte termijn, echter, wil het college in het algemeen waar mogelijk beperken, in de eerste plaats door lokale en regionale arbeidsparticipatie te optimaliseren. Daarbij zet het college zo veel mogelijk in op toekomstbestendige bedrijvigheid die langdurige werkgelegenheid biedt. Hierbij kan worden gedacht aan duurzame bedrijvigheid, stabiele werkgevers met een lange-termijn commitment;
3. *Om tot een effectieve en evenwichtige aanpak op basis van kwaliteit en spreiding te komen, moet het thema 'arbeidsmigratie' ook worden geadresseerd op de schaal van de wijken, van de regio Parkstad en van Zuid-Limburg.*

Uitgangspunten voor integraal beleid

- *Een sociaal-veilig leef- en woonklimaat voor alle inwoners, inclusief arbeidsmigranten, waarbij de stapeling van problemen wordt voorkomen, staat centraal.*
  - Kwaliteit huisvesting: Roemer-norm als basisvoorwaarde voor huisvesting verankeren in lokale verordeningen en afspraken; om een zo hoog mogelijke kwaliteit te realiseren, gaan we verkennen hoe en in welke mate we die norm nog verder kunnen aanscherpen. Ook deze aanscherping gaan we zo veel mogelijk verankeren in lokale verordeningen en afspraken.
  - *Spreiding:* We ontzien kwetsbare buurten en wijken, waarbij we kijken naar zowel sociaaleconomische veerkracht als de veiligheidssituatie van een gebied;
  - *Gemeente als regisseur*:
    Om de realisatie van de uitgangspunten in deze notitie te bevorderen, neemt de gemeente niet alleen een regulerende, maar ook een regisserende rol. Buiten de afspraken die we met werkgevers willen maken, betekent dat ook actieve samenwerking met, bijvoorbeeld, huisvestingsorganisaties. De corporaties zijn daarbij een vanzelfsprekend belangrijke partij, maar ook private organisaties komen daarbij een beeld, mits ze de Roemer-norm en eventuele aanvullende standaarden onderschrijven.
  - *Actieve handhaving:*
    Behalve kaderstelling, zet de gemeente ook in op stevig ingrijpen bij overlast en misstanden rondom het thema arbeidsmigratie. Hierbij valt niet alleen te denken aan huisvestingsproblematiek, maar ook aan overlast in buurten, het inschakelen van bevoegde instanties bij signalen van uitbuiting van arbeidsmigranten;

- *Heerlen is een inclusieve stad waarin alle inwoners, inclusief arbeidsmigranten, worden gestimuleerd om actief deel te nemen aan de samenleving.*
  - *Bevorderen inschrijving arbeidsmigranten bij gemeente.*
  - *Stimuleren taalvaardigheid en maatschappelijke participatie.*

- *Actieve communicatie naar en met arbeidsmigranten.*
  Veel arbeidsmigranten schrijven zich nu niet in bij de gemeente. Door inschrijving te bevorderen, worden zij zichtbaar. Dat vergemakkelijkt het leggen van contact. Een voorwaarde voor het delen van informatie maar ook het stimuleren van deelname aan sociale activiteiten.

- *Realiseren van een betere balans tussen economische kansen en maatschappelijke uitdagingen als gevolg van arbeidsmigratie.*
  - Opstellen effectenrapportages bij komst grote werkgevers (meer dan 250 fte) in sectoren waarin arbeidsmigranten een significante rol spelen.
    Conform het rapport Roemer stellen we voor de komst van bedrijven waarvan aangenomen mag worden dat ze een beroep zullen doen op arbeidsmigranten een effectrapportage op, waarin we in ieder geval inzichtelijk maken wat de te verwachten volkshuisvestelijke gevolgen zijn;
  - Afspraken maken met werkgevers over hun rol in en bijdrage aan initiatieven gericht op participatie en sociale integratie van arbeidsmigranten.
    In het contact tussen werkgevers en gemeente wordt het onderwerp 'arbeidsmigratie' geagendeerd. De werkgever is in de praktijk het primaire aanspreekpunt voor arbeidsmigranten. Vanuit die rol kan de werkgever verbinding leggen, activiteiten stimuleren en een zekere inburgering begeleiden;
  - Intensiveren uitvoering arbeidsmarktintegratieprogramma's.
    Intensiveren betekent dat de omvang en variatie in programma's wordt uitgebreid (o.a. via de BVS). Ook de inzet om werkzoekenden te motiveren om deel te nemen aan deze programma's wordt vergroot. Drempels voor deelname moeten zo veel mogelijk worden weggenomen. Zo kunnen meer inwoners de stap naar betaald werk zetten waardoor de noodzaak voor arbeidsmigratie afneemt;